

שיעור מספר 4 15 - 21 אפריל

יחסים חברותיים

שבת אחר הצהריים

קראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור שבת השבועי: 1 פטרוס 2:13-23; 1 פטרוס 3:1-7; 1 קורינתים 16:12-7; אל הגלטים 27,28; מעשי השליחים 32-27:5; ויקרא 18:19.

פסוק לשינון: "בְּרֵאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה אֶהְבּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ אֶהְבֵּה עִזָּה, כִּי עַל רֵב פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבֶּה." 1 פטרוס 4:8

האיגרת של שמעון כיפא מתמודדת חזיתית עם מספר שאלות חברתיות קשות של זמננו. לדוגמא, כיצד צריכים המאמינים לחיות עם ממשל מושחת ומדכא, כפי שרובם חוו בזמננו: האימפריה הרומית הפגאנית? מה אמר שמעון כיפא לקוראיו, ומה המשמעות של מילים אלו בשבילנו היום?

כיצד צריכים להגיב עבדים משיחיים כאשר אדונם מתייחס אליהם בחומרה ושלא בצדק? למרות שיחסי עובד-מעביד מודרניים שונים מהיחסים במאה הראשונה, יחסי אדון-עבד, מה שכיפא אומר ללא ספק ידבר לאלו שצריכים להתמודד עם מנהלים לא הוגנים. כמה מרתק שכיפא מצביע על ישוע וכיצד הוא הגיב ליחס רע כדוגמא לאיך המאמינים צריכים להגיב כאשר צריכים להתמודד מול קשיים דומים (1 פטרוס 2:21-24).

כיצד צריכים להתנהג בעל ואישה, במיוחד כאשר הם שונים בדברים בסיסיים כמו נושא האמונה? ולסיום, כיצד צריכים להתייחס המאמינים לרשויות החברתיות, כאשר, הרשויות הממשלתיות ו/או החברתיות מושחתות ונוגדות את האמונה המשיחית?

* למדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-22 באפריל.

דת ומדינה

למרות שהכתובים נכתבו לפני אלפי שנים, דבר אלוהים נוגע בנושאים מאוד רלוונטיים להיום, כמו למשל היחס של המאמין לממשלה של ארצו. בכמה מקרים, זה מאוד ברור. התגלות 13 מדבר על הזמן שציות לרשויות הממשלה יהיה נגד הציות לאלוהים. במקרה כזה, הבחירה שלנו ברורה (ראה שיעור ביום חמישי).

קרא 1 פטרוס 17-13:2. מה הכתובים אומרים לנו פה בהקשר לכיצד עלינו להתייחס לרשויות הממשלתיות?

הרשעות של האימפריה הרומית הייתה מוכרת לכל אלה שחיו בגבולותיה. היא גדלה במידת מה הודות לגחמנות של כמה אנשים שאפתניים שהשתמשו בכוח צבאי אכזרי. כל התנגדות נענתה באלימות. עינויים שיטתיים ומוות בצליבה היו רק שניים מהזוועות שהנענשים חוו. הממשלה הרומית גדלה על ידי נפוטיזם ושחיתות. האליטה השולטת הפעילה כוח ביהירות ואכזריות. ולמרות כל זאת, כיפא מפציר בקוראיו לקבל את הסמכות של כל מוסד אנושי באימפריה, מן הקיסר ועד המושל (1 פטרוס 13,14:2).

שמעון כיפא טוען שקיסרים ומושלים מענישים את עושי הרע, ומשבחים את עושי הטוב (1 פטרוס 14:2). בעשותם כך, יש להם תפקיד חשוב בעיצוב פני החברה.

למעשה, למרות כל הדופי באימפריה הרומית, היא סיפקה יציבות. זה הביא חופש ממלחמה. היא הפיצה צדק, למרות שאכזרי, אך היה לפי חוק. היא בנתה כבישים וכוננה מערכת מוניטרית בשביל לתמוך בצרכים הצבאיים. בעשותה את דברים אלו, רומא יצרה אורח של גדילה של האוכלוסייה ושגשוג במקרים רבים. כשמסתכלים באור הזה, הביקורת של כיפא בנוגע לממשלה הגיונית לחלוטין. אין ממשלה מושלמת, ובטח שלא הממשלה שכיפא והקהילות הנמענות חיו תחתיה. אז מה שנוכל ללמוד ממנו זה שהמאמינים צריכים להשתדל להיות אזרחים טובים, צייתנים לחוק ככל שיהיה ביכולתם לציית, אפילו אם הממשלה לא מושלמת.

מדוע חשוב למאמינים להיות אזרחים טובים ככל האפשר, אפילו במצבים פוליטיים לא אידאליים? מה תוכל לעשות כדי לעשות את החברה שלך לחברה טובה יותר, אפילו במידה זעירה?

אדונים ועבדים

קרא פטרוס 2:18-23. כיצד מבינים אנו כיום את התוכן הקשה בפסוקים אלו? איזה עקרון נוכל לאמץ בשבילנו?

קריאה זהירה של 1 פטרוס 2:18-23 מגלה שמעבר למרחק שבתמיכה בעבדות, פסוקים אלו נותנים עצה רוחנית בכיצד לחשוב במצבים קשים, שלעיתים, אינם ניתנים לשינוי.

המילה המתורגמת ל"עבד" או "משרת" ב-1 פטרוס 2:18, *oiketēs*, היא מילה שמשמעותה עבד משק בית. המילה הנפוצה יותר ל"עבד" היא *duolos*, והיא מוזכרת באל האפסים 6:5, פסוק הנותן עצה זהה לעבדים.

באימפריה הרומית המאוד מגוונת, עבדים היו נחשבים לרכוש חוקי תחת הבקרה המלאה של האדון, שיכל להתייחס אליהם טוב או רע. העבדים היו מגיעים דרך כמה מקורות: צבאות שהובסו, בנים של עבדים, או אלה שמכרו את עצמם בשביל לשלם על חובותיהם. בידם של כמה מהם הופקדה אחריות גדולה. היו כאלה שניהלו את האחוזות הגדולות של בעליהם. אחרים ניהלו את הקניין, נכסים, ואינטרסים עסקיים של אדוניהם, והיו כמה שאפילו חינו את הילדים של האדונים שלהם.

ניתן היה לרכוש את חירות העבד, ובמקרה הזה העבד היה "נגאל". שאול השליח משתמש במונח זה בשביל לתאר את מה שישוע עשה בעבורנו (אל האפסים 1:7, אל הרומים 3:24, אל הקולוסים 1:14, 1 פטרוס 1:18,19).

חשוב לזכור שמספר כלשהו מהמאמינים הראשונים היו עבדים. ובכך, הם מצאו את עצמם לכודים במערכת שלא יכלו לשנות. למרבה הצער, היו כמה מהם במצבים קשים במיוחד, אשר אדוניהם היו קשים ואכזריים כלפיהם; ואפילו אלו עם אדונים טובים יותר יכלו לעבור דרך ניסיונות קשים. ההנחיות של שמעון כיפא לכל המאמינים שהיו עבדים עולות בקנה אחד עם הצהרות אחרות בברית החדשה. עליהם להיכנע ולהחזיק מעמד, כפי שהמשיח נכנע והחזיק מעמד (1 פטרוס 2:18-20). אין קרדיט לסובלים ענישה על עשותם משהו לא בסדר. הרוח האמיתית של המשיח מתגלת כאשר הם סובלים שלא בצדק. כמו ישוע, בזמנים כאלה המאמינים אינם צריכים להתעלל בחזרה, או לאיים, אלא להפקיד את עצמם לאלוהים, והוא ישפוט בצדק (1 פטרוס 2:23).

כיצד נוכל ליישם מעשית את מה שכיפא כתב פה? האם זה אומר שאנו לא צריכים לעמוד על הזכויות שלנו? הבא את תושבותיך לשיעור ביום שבת.

נשים ובעלים

קרא 1 פטרוס 7-1:3. לאילו נסיבות מיוחדות מתייחס שמעון כיפא בפסוקים אלו?
 כיצד מילותיו רלוונטיות לנישואין בחברה של היום?

ישנו מפתח משמעותי בקטע הזה שמאפשר לקורא הזהיר לפענח את הסוגיה שכיפא עוסק ב-1 פטרוס 7-1:3. בפרק 3, בפסוק 1, כיפא אומר שהוא מדבר על בעלים "שְׂאִינִם מְצִיִּתִים לְדָבָר". במילים אחרות, כיפא אומר שהוא מדבר על מה אמור לקרות כאשר אישה מאמינה נשואה לאדם לא מאמין (אפילו שהמספר של הלא מאמינים קטן). אישה מאמינה תיקלע לקשיים רבים כאשר בעלה אינו חולק את אותה אמונה. מה צריך לקרות בנסיבות אלו? האם עליה להיפרד מבעלה? כיפא, כמו שאול השליח, לא מציע לנשים מאמינות לעזוב את בעליהם הלא מאמינים (ראה 1 קורינתיים 12-16:7). במקום זאת, אומר כיפא, נשים הנשואות לבעלים לא מאמינים צריכות לחיות חיים למופת.

התפקיד האישה באימפריה הרומית של המאה הראשונה לספירה נקבע במידה רבה על ידי החברה שבה האישה חיה. לנשים רומיות, למשל, היו יותר זכויות בחוקים של רכוש והיו מעוגנות יותר מרוב הנשים להן כיפא כתב. אך בחברות מסוימות של המאה הראשונה לספירה, נשים לא היו מעורבות בפוליטיקה, ממשלה והנהגה ברוב הדתות. שמעון כיפא קורא לנשים מאמינות לקחת על עצמן תקנים שיהיו ראויים להערצה בקונטקסט בהן הן נמצאו. הוא קורא להן לטהרה ויראה (ראה פטרוס 2:3). הוא מצביע על כך שאישה מאמינה צריכה לדאוג יותר על היופי הפנימי שלה מאשר תסרוקות אופנתיות, תכשיטים, ובגדים יקרים (1 פטרוס 3-5:3). אישה מאמינה תתהלך בצורה שתמליץ חיי אמונה לאדם שאיתו גרה בדרך האינטימית ביותר - בעלה.

מילותיו של שמעון אינן נותנות רישיון לבעלים להתנכל בנשיהם בדרך כלשהי. כפי שהוא מסביר, עליהם להתחשב בהן (1 פטרוס 7:3).

בעוד שכיפא פונה בנושא ספציפי - נשים מאמינות הנשואות ללא מאמינים - אנו יכולים לראות מעט מהאידאל של הנישואין לפי הכתובים: נשים ובעלים מאמינים צריכים לחיות בתמיכה הדדית, חיים את חייהם בשקיפות שלמה, כשהם מהללים את אלוהים דרך פעולות היומיום.

יחסים חברותיים

קרא אל הרומים 7-13, אל האפסים 5:22-33, 1 קורינתים 16-12:7, ואל הגלטים 27,28:3. כיצד דבריו של שאול השליח בפסוקים אלו מקבילים את מילותיו של שמעון כיפא ב-1 פטרוס 7:3-11:2?

שאול השליח כותב בכמה איגרות על כמה נושאים שמוזכרים בפטרוס 7:3-11:2. מה שהוא אומר עולה בקנה אחד עם מה שאנו קוראים ב-1 פטרוס. למשל, כמו שמעון כיפא, שאול השליח מעודד את קוראיו להיכנע "לרשויות השלטון" (אל הרומים 1:13). השליטים מונו על ידי אלוהים, ופחדם על עושי רע, לא טוב (אל הרומים 3:13). לכן, על המאמין לתת "לְכָל אֶדָם מִה שְׁמֹגִיעַ לוֹ: מִס לְמִי שְׁעַל הַמֵּס; מִכֶּס לְמִי שְׁעַל הַמְּכָס; יְרָאָה לְמִי שְׁרָאוּ לִירֵא מִמֶּנּוּ; כְּבוֹד לְמִי שְׁמֹגִיעַ לוֹ כְּבוֹד." (אל הרומים 7:13).

בנוסף לכך, שאול השליח מדגיש שנשים מאמינות הנשואות לבעלים לא מאמינים צריכות לחיות חיי מופת וכתוצאה מכך הבעל עשוי להצטרף לקהילה (1 קורינתים 7:12-16). גם המודל של שאול השליח לנישואין בין מאמינים הוא אחד של הדדיות. הבעלים צריכים לאהוב את נשיהם כפי שישוע אהב את הקהילה (אל האפסים 5:25). יתר על כן, הוא אומר שעבדים צריכים לציות לאדונים הארציים שלהם כפי שהם מציינים למשיח (אל האפסים 5:6).

שאול השליח היה מוכן לעבוד בתוך הגבולות התרבותיים של הדין. הוא הבין מה היה ניתן לשנות בתרבות שלו ומה לא היה ניתן לשינוי. ולמרות זאת, הוא ראה משהו באמונה המשיחית שתשנה את הצורה שהחברה רואה את האנשים. וכפי שישוע לא חיפש להביא מהפכה פוליטית בשביל לשנות את החברה, כך גם שאול השליח ושמעון כיפא לא חיפשו לעשות זאת. השינוי יקרה באמצעות השפעה של אנשים יראיי אלוהים בחברה שלהם.

קראו אל הגלטים 27-29:3. למרות שזוהי ללא ספק הצהרה תאולוגית, אלו השלכות חבריות עצמתיות יש בפסוקים האלה לגבי איך המאמינים צריכים להתייחס אחד לשני בגלל מה שישוע עשה למענם?

האמונה המשיחית והסדר החברתי

למרות הידיעה כי ארגונים אנושיים וממשלות פגומים, ולפעמים גם חוטאים, ולמרות החוויות הרעות עם ממשלות ומנהיגים דתיים, שאול ושמעון כיפא טענו שצריך להיכנע לרשויות (1 פטרוס 13-17, 2; אל הרומים 10-13: 1). על המאמינים, הם אמרו, לשלם מיסים ולתרום במחויבויות העבודה. ככל האפשר, על המאמינים להיות אזרחים למופת.

קרא מעשי השליחים 5: 27-32. מה היחס בין הציות לרשויות ששמעון כיפא מדבר עליו (1 פטרוס 13-17: 2) ומה ששמעון כיפא בעצמו ועוד כמה תלמידים עשו בתקרית הזאת?

ההצלחה של הקהילה הקדומה הביאה למעצרים של של כיפא ויוחנן (מעשי השליחים 4: 1-4). הם נחקרו על ידי השליטים והסופרים ונשלחו לחופשי בהזרה שהיו חייבים לחדול מלבשר ולהטיף (מעשי השליחים 5: 23-4). מעט/מיד לאחר מכן הם נעצרו שוב ונשאלו מדוע לא צייתו למה שהרשויות אמרו להם לעשות (מעשי השליחים 5: 28). כיפא ענה, "לאלהים צריך להשמע יותר מאשר לבני אדם" (מעשי השליחים 5: 29).

איזו אמת מכריעה נוכל לקחת מהמילים הללו?

שמעון כיפא לא התנהג בצורה צבועה כשהוא אמר משהו אחד ועשה משהו אחר. כשזה נהיה עניין של לציית לאלוהים או לאנשים, הבחירה היתה ברורה. עד אז, על המאמינים לתמוך ולציית לרשויות, אפילו אם הם גם עובדים בשביל להביא שינוי חברתי. כאשר עניינים מוסריים בסכנה, המאמינים מאז ומתמיד היו, ועליהם להמשיך להיות מעורבים בקידום חוקי של שינויים חברתיים, המשקפים את הערכים וההוראה של ישוע. כיצד עליהם לעשות זאת תלוי בגורמים רבים, אך להיות מאמין תומך ואמין לא אומר שהמאמין אוטומטית לא יכול או לא צריך לחפש דרכים לחולל שינוי חברתי חיובי.

קרא ויקרא 19: 18 ומתי 22: 39. כיצד המצווה לאהוב את רענו כעצמנו כוללת את הצורך לפעול לשינוי כאשר השינוי הזה בהחלט יכול להפוך את חיי רעך להוגנים יותר ולטובים יותר?

נקודות למחשבה

קרא אלן ווייט, "The Impending Conflict", עמ' 582–592; "The Scriptures a Safeguard", עמ' 582–592; "The Scriptures a Safeguard", עמ' 593 - 602; ו "The Time of Trouble", עמ' 613 - 634 בספר *The Great Controversy*.

אלן ווייט דגלה שהאדוונטיסטים יהיו אזרחים טובים ויצייתו לחוק המדינה. היא אפילו אמרה שלא להפר את החוק של יום הראשון בצורה גלויה ובוטה. זאת אומרת, למרות שצריכים לשמור ולקדש את יום השבת, כפי שאלוהים ציווה, הם לא צריכים בכוונה להפר את החוק שאוסר עבודה ביום ראשון. אולם במקרה מסוים אחד היא הייתה ברורה שעל האדוונטיסטים להפר את החוק. אם עבד ברח מאדוניו, החוק אמר שצריך להחזירו לאדוניו. היא יצאה נגד החוק ואמרה לאדוונטיסטים לא לשמור אותו, למרות ההשלכות שיכולות לבוא: "כאשר חוקי אדם נוגדים את חוקי אלוהים, עלינו לציית לאלוהים, יהיו ההשלכות אשר יהיו. לא נציית לחוק ארצנו הדורש מאיתנו להחזיר עבד לאדונו, ועלינו לשאת את ההשלכות שיבואו בהיפר חוק זה. העבד אינו רכוש של שום אדם. אלוהים הוא אדונו החוקי ואין לאדם זכות לקחת את מלאכת מחשבת של אלוהים לידיו שלו, ולטעון שהוא שייך לו." (Testimonies for the Church, 8 vol. 1, pp. 201, 202).

שאלות לדיון:

1. דונו בכיתה על התשובות לשאלה הסופית ביום שני על הנושא הבא: האם עלינו כמאמינים לא לעמוד על זכויותינו בשום מקרה? בנוסף, קחו בחשבון את השאלה הבאה: מה הם הזכויות שלנו?
2. אלו דוגמאות נוכל למצוא של מאמינים אשר השפעתם על החברה הייתה כה רבה ששינתה את פני החברה בצורה חיובית? אלו לקחים נוכל לקחת ממקרים אלו?
3. מהם כמה דוגמאות שמאמינים, במקום לנסות לשפר את האספקטים השליליים של החברה, ויתרו על חוליים אלו, ואף הצדיקו אותם? אלו לקחים נוכל לקחת מסיפורים אלו, גם כן?
4. 1 פטרוס 2:17 אומר "כְּבָדוּ אֶת הַמֶּלֶךְ". המלך בתקופה הזו היה קרוב לודאי הקיסר נירון, אחד השפלים והמושחתים ביותר באדם. איזה מסר יש לפסוק הזה בשבילנו כיום? כיצד המשפט "נְהַגוּ כְּבֹד כָּכָל אָדָם" שכיפא כותב בתחילת הפסוק, עוזר לנו להבין טוב יותר את מה שהוא אמר?
5. קרא 1 פטרוס 2:21-25 בשיעור. כיצד מסר הבשורה כמוס בפסוקים אלו? איזו תקוה הם מציעים לנו? מה הם קוראים לנו לעשות? כיצד אנו עוקבים עם מה שנמסר לנו לעשות פה?